

Húsvét 5. vasárnapja

ApCsel 14,21b-27

„Az egyházak élére elöljárókat rendeltek!”

Ebben a városban is hirdették az evangéliumot, sok tanítóányt szereztek, majd visszafordultak Lisztrába, Ikóniumba és Antióchiába. Erőt öntöttek a tanítóányok lelkébe, bátorították őket, hogy tartsanak ki a hitben, mert „sok szorongatás közepette kell bejutnunk az Isten országába.” Az egyházak élére (kézrátétellel) elöljárókat rendeltek, és imádkozva, böjtölve az Úr oltalmába ajánlották őket, akiben hittek. Áthaladva Pizidián Pamfiliába jutottak, majd azután, hogy Pergében hirdették az Isten szavát, lementek Attáliába. Innét Antióchiába hajóztak, ahonnan útra keltek, Isten kegyelmébe ajánlva annak a feladatnak a teljesítésére, amelyet aztán teljesítettek is. Mihelyt megérkeztek, összehívták az egyházat, elbeszélték, mi mindent tett az Isten általuk, s hogy a pogányok előtt is kitérte a hit kapuját.”

Pál három missziós útja közül az első Kr. u. 46 és 49 között zajlott. Ebben a szakaszban még nem is Pál a misszió vezetője, hanem valószínűleg Barnabás, aki (15,39) később távozik Pál mellől. A mostani ApCsel-szakasz inkább Lukács útinaplójának összegzéseire hasonlít, amelyben felsorol városokat anélkül, hogy részletes történeteket rendelne a helységek mellé. A szakemberek közül többen kételkednek a jelen szakasz történeti hitelében, nevezetesen, hogy tényleg visszatértek volna azokba a városokba ahonnan korábban, a kirobbant konfliktusok miatt távozniuk kellett. Inkább csak úgy tűnik, hogy a misszió állhatatosságáról tesz tanúságot Lukács, és zárlatként ide szerkeszti az útvonalról szóló beszámoló tömörített összegzését is.

Pál megváltás-teológiája, a zsidó közösségek belső konfliktusa és a hellén világnak a keresztény mozgalom iránti növekvő érdeklődése meghatározza ezeknek az időknek az alapproblémáit. A keresztény közösségek azokhoz a magántársulatokhoz hasonlítanak, amelyeket a pogányok is létrehoztak erkölcsjobbító céllal. A keresztények a sztoikus erkölcsfilozófiának arra az elképzelésére építettek, hogy az erények megtanulhatók, és az erényesebb társadalom boldogabb közösségi életet tud teremteni. Határozottabbak voltak azonban a bűnök megnevezésében, hatékonyabb gyakorlatot alakítottak ki az egyéni és a közösségi bűnök kezelésére. A megtérés, megbocsátás és újjászületés

az egyén és a közösség viszonyába is új erőt öntött. A keresztény közösségek pedig pogányok és a szabad városi polgárok között kivívták a közösségen kívüliek hallgatólagos megbecsülését.

A legtöbb keresztény közösség városokban, korabeli nagyvárosokban működött, amelyekben a többségi lakosság gyorsan értesült az új eszmét követők életéről és gyakorlatáról. Mivel a keresztény közösségek – hála Pál praktikus szervezői tapasztalatainak – azonnal stabil irányítást, vitathatatlanul kinevezett vagy választott vezetőket kaptak, és állandóan ápolták a kapcsolatot más városokban lévő hittestvéreikkel, egyben önvédelmi hálót is létrehoztak. Tagjaik sorába bomlasztó elemek nehezebben férkőzhetek be, mert a közösség élete a szomszéd városokban is ismert volt. Az eszmei támogatás szociális és kulturális ellentéteket szüntetett meg. A rabszolgák társadalmi státusát nem változtatták meg, de a közösségen belül a rabszolgák is embernek érezhették magukat. A gazdagok testközelsége a szegényekhez fokozta szociális érzékenységüket. A keresztény közösség azt az élményt adta meg tagjainak és a kívülállóknak, hogy lehetséges más közösségi élet, mint az, amit a helyi, a tartományi vagy a birodalmi politika szervez. A hellén világban a koine görög nyelv adta meg először az embereknek azt az élményt, hogy mindannyian emberek vagyunk, meg tudjuk beszélni a problémáinkat. De a nyelven túl, a gyakorlatban a keresztény házakban alakultak ki azok a műhelyek, ahol a testvéri eszmecsere előnyeit a tagok közvetlenül megtapasztalták. A keresztény házak igen gyorsan a biztonság, a személyes figyelem, az állandó eszmecsere és a tanulás műhelyei lettek. Túl a Pál leveleiben olvasható vitákon, azt is észre lehet venni, hogy a viták nem jöhettek volna létre érdeklődés nélkül. Az embereket, akik egy közösségben voltak, érdekelte az, hogy miként gondolkodnak a mellettük élők. A keresztény házak népe tehát megszüntette a fizikai és a szellemi magárahagyottság élményét is. A testvériség és az Isten-gyermekség élménye új minőséggel és öntudattal ajándékozta meg a közösség tagjait.

Amikor a keresztény egyházakban elhalványulnak ezek az alapértékek, akkor meggyöngül a keresztény összetartás, sőt a megváltás átélésének élménye is. Ne feledjük, hogy a mindennapi gondoktól való megváltást igen sok esetben a testvéri közösség is segítheti.